

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2003, fimmtudaginn 20. nóvember, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Gunnar Viðar, Ólöf Embla Einarsdóttir og Sölvi Sölvason.

Fyrir er tekið **mál nr. 16/2003:**

M

gegn

fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar, og fjármálafyrirtækið F, hins vegar, hér eftir nefnt varnaraðili.

Málið barst úrskurðarnefnd 8. september 2003 með kvörtun lögmanns M, dagsettri 5. sama mánaðar. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 8. september 2003, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi lögmanns F, dagsettu 7. október 2003. Bréfið var sent lögmanni sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 9. október 2003, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Þær bárust með bréfi lögmanns sóknaraðila, dagsettu 13. október 2003.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 28. október og 21. nóvember 2003.

II.

Málsatvik.

Hinn 6. september 2000 keypti sóknaraðili fyrir milligöngu varnaraðila hlut að nafnverði 49.000 á genginu 9 í hlutafélaginu B. Nam kaupverð hlutarins því kr. 441.000. Gefið var út hlutabréf til handa sóknaraðila að nafnverði kr. 49.000 sama dag.

Fyrirgreint hlutafélag var tekið til gjaldþrotaskipta með úrskurði Héraðsdóms XXXX, uppkveðnum 11. apríl 2001. Með bréfi til varnaraðila, dagsettu 6. ágúst 2003, kvartaði lögmaður sóknaraðila yfir umræddum viðskiptum og gerði þá kröfu að varnaraðili greiddi sóknaraðila skaðabætur sem svaraði kaupverði hlutanna og greiddri þóknun við kaupin, auk dráttarvaxta og lögmannskostnaðar. Með bréfi lögmanns varnaraðila til lögmanns sóknaraðila, dagsettu 3. september 2003, var kröfu sóknaraðila hafnað.

Málinu var vísað til úrskurðarnefndarinnar með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 5. september 2003.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili gerir þá kröfu að varnaraðila verði gert að greiða honum kr. 922.434. Sundurliðar hann kröfu sína svo að höfuðstóll sé kr. 444.022, þ.e. kaupverð umræddra

hluta 441.000 og þóknun kr. 3.022, dráttarvextir 340.301 og lögmannskostnaður kr. 138.111.

Sóknaraðili vísar til þess að varnaraðila hafi átt að vera vel kunnugt um fjárhagsstöðu þess hlutafélags sem sóknaraðili keypti hlut í. Hafi kaup sóknaraðila verið byggð á upplýsingum varnaraðila um að um góðan fjárfestingarkost væri að ræða og yrði auðvelt að endurselja hlutina. Þá hafi varnaraðila borið að veita sóknaraðila greinargóðar upplýsingar um vitneskju sína um bága fjárhagsstöðu félagsins og vara hann við þeirri miklu og augljósu áhættu sem fólgin væru í kaupum á hlutum í félaginu.

Sóknaraðili telur ennfremur að varnaraðila hafi borið að leggja mat á faglega þekkingu, fjárhag og reynslu sóknaraðila sem hefði augljóslega leitt til þess að sóknaraðili teldist ekki búa yfir nægilegri þekkingu, reynslu eða fjárhagslegum styrk til að taka upplýsta ákvörðun um kaupin. Hafi varnaraðila því verið rétt að synja sóknaraðila um kaup á umræddum hlutum. Hafi varnaraðili ekki getað ætlað að sóknaraðili vildi leggja fé sitt í svo augljósa áhættufjárfestingu. Þá hafi varnaraðila jafnvel borið að taka hlutina úr sölu og/eða verið óheimilt að hafa hlutina til sölu.

Loks telur sóknaraðili framkvæmd varnaraðila á sölu hluta í félaginu ekki hafa verið í samræmi við þágildandi lög, reglugerðir, reglur eða samþykktir um starfsemi sem þessa og að öðru leyti ekki í samræmi við góða, heilbrigða og eðlilega viðskiptahætti og venjur á fjármálamarkaði. Hafi varnaraðili með fyrrgreindum hætti bakað sér bótaskyldu gagnvart sóknaraðila vegna umræddra viðskipta.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili gerir aðallega þær kröfur að máli þessu verði vísað frá úrskurðarnefndinni. Til vara krefst varnaraðili þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Um aðalkröfu vísar varnaraðili til þess að það sé skilyrði þess að úrskurðarnefndin fjalli um réttarágreining milli fjármálafyrirtækis og viðskiptamanns að samningssamband sé milli aðila, sbr. 3. gr. samþykpta fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Verði ekki séð að sóknaraðili hafi stöðu viðskiptamanns í samningssambandi við varnaraðila. Hafi enginn samningur verið gerður við sóknaraðila um sérfræðipjónustu eða ráðgjöf um ráðstöfun fjármuna sóknaraðila. Þá hafi varnaraðili ekki átt þá hluti sem seldir voru.

Varnaraðili kveður sóknaraðila hafa átt allt frumkvæði að umræddum viðskiptum. Sé ósannað að varnaraðili hafi lýst því yfir að um væri að ræða góðan fjárfestingakost og að auðvelt yrði að endurselja hlutina. Hafi varnaraðili þvert á móti hvatt til gætni þegar um kaup á óskráðum hlutum væri að ræða eins og í því tilviki sem hér um ræði. Varnaraðili mótmælir því að sóknaraðili hafi haft einhverja sérstaka ástæðu til að ætla að hlutirnir hefðu verið seldir fyrir eigin reikning varnaraðila. Þá vísar varnaraðili til þess að gerð sé sú krafa að verðbréfamiðlun innan fjármálafyrirtækja sé aðskilin öðrum þáttum í starfsemi þeirra. Ennfremur bendir varnaraðili á að fjárhæð viðskiptanna hafi ekki verið meiri en svo að telja verði að fjárráða einstaklingur geti og meggi ráðstafa slíkum upphæðum að vild án þess að milliliður í löglegum viðskiptum í frjálsu markaðspjódfélagi banni það eða hamli með nokkrum hætti.

Varnaraðili mótmælir því sérstaklega að sér hafi borið að taka hluti í umræddu félagi úr sölu. Hafi engin lagaákvæði verið í gildi er bönnuðu slík viðskipti þá er þau voru

gerð. Hafi almenningur stundað þau af kappi með ágóðavon í huga en með meiri ágóðavon aukist sú áhætta sem menn taki í viðskiptunum.

Varnaraðili mótmælir því enn fremur að sala umræddra hluta hafi falið í sér einhverja sérstaka ívilnun fyrir sig. Loks kveður varnaraðili ekkert orsakasamband vera á milli aðkomu sinnar að viðskiptunum og þess tjóns sem sóknaraðili hafi orðið fyrir.

V.

Niðurstaða.

Svo sem fyrr er rakið keypti sóknaraðili hinn 6. september 2000 hluti í B að nafnverði 49.000 á genginu 9 og greiddi fyrir kr. 441.000. Gefið var út hlutabréf til handa sóknaraðila að fjárhæð kr. 49.000 sama dag. Ágreiningslaust er að viðskiptin áttu sér stað fyrir milligöngu varnaraðila, sem hefur opinbert leyfi til slíkra viðskipta. Sóknaraðili naut aðstoðar varnaraðila við umrædd viðskipti og greiddi fyrir milligöngu hans sérstaka þóknun, kr. 3.022. Er því engum vafa undirorpið að samningssamband var milli aðila máls. Er frávísunarkröfu varnaraðila því hafnað.

Umþrætt viðskipti áttu sér stað hinn 6. september 2000 en hlutafélag það sem um ræðir var tekið til gjaldþrotaskipta með úrskurði héraðsdóms 11. apríl 2001. Ekki verður séð að sóknaraðili hafi haft uppi athugasemdir vegna viðskiptanna fyrr en með bréfi lögmanns sóknaraðila til varnaraðila, dagsettu 6. ágúst 2003, eða tæpum þremur árum eftir að þau áttu sér stað.

Ekki hefur verið sýnt fram á annað en að háttsemi varnaraðila í tengslum við fyrrgreind viðskipti hafi verið í samræmi við þágildandi reglur og venjur þar um. Ekki liggur annað fyrir en að sóknaraðili sé bæði sjálfráða og fjárráða og hafi mátt vera ljós sú áhætta sem fylgdi kaupum á hlut í óskráðu félagi. Var varnaraðila óskýlt að leggja sérstakt mat á faglega þekkingu, fjárhag eða reynslu sóknaraðila á kaupum á hlutum í hlutafélögum. Ekki hefur verið sýnt fram á saknæma háttsemi varnaraðila við umþrætt viðskipti. Sóknaraðili verður einn að bera þá áhættu sem fylgdi kaupum hans á hlut í fyrrgreindu hlutafélagi en varnaraðili verður ekki gerður ábyrgur fyrir þeirri þróun sem varð á markaðsgengi hluta í félaginu eftir að viðskiptin áttu sér stað eða því tjóni sem sóknaraðili varð fyrir við gjaldþrot félagsins rúmum sjö mánuðum síðar. Verður því að hafna öllum kröfum sóknaraðila á hendur varnaraðila.

Úrskurðarorð:

Kröfu varnaraðila, fjármálafyrirtækisins F, um að máli þessu verði vísað frá úrskurðarnefndinni er hafnað.

Kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, fjármálafyrirtækinu F, er hafnað.

Reykjavík, 20. nóvember 2003.

Guðjón Ólafur Jónsson

Geir Arnar Marelsson

Gunnar Viðar

Ólöf Embla Einarsdóttir

Sölvi Sölvason